

Odločba Višjega sodišča RS: VDS Sodba in sklep Pdp 476/2008

Zbirni podatki

Evidenčna številka: VDS0007355

Sodišče: Višje delovno in socialno sodišče Ljubljana

Oddelek: Oddelek za individualne in kolektivne spore

Datum: 26.5.2008

Področje: DELOVNO PRAVO

Institut: odškodninska odgovornost delavca - elementi odškodninskega delikta - protipravno ravnanje - krivda - svet delavcev

[Povezava do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Povezave

Zveza: ZDR člen 182, 182/1. OZ člen 131. ZSDU člen 65.

Besedilo

Jedro:

Ker svet delavcev pri tožeči stranki ni imel na voljo fiksnega zneska sredstev za delo, ki bi ga lahko uporabil za financiranje svojega dela po lastni presoji, je toženec, ko je naročil knjige v vlogi predsednika sveta delavcev, ravnal protipravno.

Izrek:

Pritožba se zavrne in se potrdi izpodbijana sodba sodišča prve stopnje.

Toženec sam krije stroške pritožbenega postopka.

Revizija se dopusti.

Obrazložitev:

Sodišče prve stopnje je z izpodbijano sodbo ugodilo tožbenemu zahtevku, da je tožena stranka dolžna tožeči stranki plačati 1.582,60 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 20. 4. 2006 do plačila in ji povrniti njene pravne stroške v višini 574,95 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi od poteka paricijskega roka do plačila.

Zoper sodbo sodišča prve stopnje se pritožuje tožena stranka iz razloga zmotne uporabe materialnega prava in napačno ugotovljenega dejanskega stanja, ter predlaga pritožbenemu sodišču, da pritožbi ugodi in sodbo sodišča prve stopnje razveljavi oziroma jo spremeni tako, da zavrne tožbeni zahtevek kot neutemeljen, hkrati pa tožeči stranki naloži plačilo stroškov postopka, podredno pa, da napadeno sodbo razveljavi ter zadevo vrne v ponovno odločanje sodišču prve stopnje. V pritožbi navaja, da je sodišče prve stopnje zmotno uporabilo materialno pravo, ko tožbe ni zavrglo, saj toženec ni pasivno legitimiran v tej pravdi. Toženec se tudi ne strinja z ugotovitvijo, da Svet delavcev nima posebne pravne subjektivitete, zaradi česar je toženec kot njegov predsednik, odgovoren za dejanja, ki jih stori kot predsednik tega organa. Svet delavcev po veljavni zakonodaji lahko na sodiščih nastopa kot stranka, kar pomeni, da ima pravno subjektiviteto. Sodišče je tudi napačno ugotovilo dejansko stanje, ko je zaključilo, da je sporno literaturo naročil toženec, in prav tako je

neresnična ugotovitev v sodbi, da med pravnima strankama ni sporno, da je naročeno literaturo prejel toženec kot predsednik Sveta delavcev. Literaturo je sprejel Svet delavcev na svoj naslov, hkrati pa se literatura nahaja v prostorih Sveta delavcev, kar je bilo na obravnavi tudi izrecno navedeno. Pri odločitvi je sodišče prve stopnje popolnoma spregledalo določilo 95. člena ZSDU, ki določa, da mora delodajalec predložiti v soglasje Svetu delavcev predloge odločitve, v zvezi z razpolaganjem s stanovanjskim skladom, počitniškimi zmogljivostmi in drugimi objekti standarda delavcev. Tožeča stranka ima lasten stanovanjski sklad in kar precej počitniških kapacitet in ravno v spornem času se je prodajala tudi stavba, ki je bila vseskozi vodena kot obrat družbene prehrane. Svet delavcev je temu nasprotoval in se z vodstvom tožene stranke ni mogel dogovoriti, zato se je želel tudi ustrezno podučiti, na podlagi veljavne zakonodaje (OZ, Stvarnopravnega zakonika) o možnostih in načinu prodaje navedenih objektov. Obligacijski zakon je Svet delavcev nujno potreboval, saj vsebuje tudi pogodbo o delu in s to tematiko se je Svet delavcev redno ukvarjal. Zakon o kazenskem postopku pa je Svet delavcev potreboval, saj ima podjetje cca 600 voznikov in ti so pogosto v kazenskih postopkih zaradi prometnih nesreč, padcev potnikov v avtobusih in podobno. Svet delavcev je želel tem voznikom nuditi vsaj osnovne informacije, zato je potreboval navedeno literaturo in je zato napačna ugotovitev sodišča prve stopnje, da je to strogo strokovna literatura, ki jo Svet delavcev ne potrebuje. Svet delavcev je glede na določila ZSDU avtonomen organ, kar pomeni, da avtonomno razpolaga z denarnimi sredstvi.

Tožeča stranka je v odgovoru na tožbo navedla, da zatrjevani pritožbeni razlogi niso podani in je pritožba tožene stranke neutemeljena. Zmotno je stališče tožene stranke glede njene pasivne legitimacije, saj sodišče prve stopnje pravilno ugotavlja, da Svet delavcev nima posebne pravne subjektivitete, nesporno pa je bilo ugotovljeno, da je toženec v času naročila knjig bil predsednik Sveta delavcev in kot tak odgovoren za dejanja, ki jih je storil kot predsednik tega organa. Sicer pa je odgovornost toženca podana tudi kot odgovornost delavca zaposlenega pri tožeči stranki in je zato zaključek sodišča prve stopnje, da je toženec odgovoren za svoja dejanja, ki jih je storil kot predsednik

tega organa pa tudi kot delavec zaposlen pri tožeči stranki pravilen. Toženec tudi ni predložil dokazil za svoje trditve, da je ožji kolegij Sveta delavcev odločil da bodo naročili sporno literaturo. Bistveno za odločitev v zadevi je, da je toženec z naročilom teh knjig zlorabil svojo funkcijo in grobo prekršil pravice in obveznosti, ki jih ima iz delovnega razmerja ter samovoljno, v breme tožeče stranke, naročil sporne knjige. Odločitev sodišča pa je utemeljena tudi, na podlagi 65. člena Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju, ki določa, da je delodajalec dolžan kriti nujne stroške za delo Sveta delavcev. Svet delavcev pri tožeči stranki ni imel na voljo fiksnega zneska sredstev za delo, ki bi ga lahko, po lastni presoji, uporabljal za financiranje svojega dela, zato je bilo sodišče dolžno presojati ali gre pri literaturi, ki jo je toženec naročil za nujni strošek za delo Sveta delavcev in je argumente v tej smeri tudi podalo. Prav tako ni vloga Sveta delavcev pri soodločanju o razpolaganju s stanovanjskim skladom, počitniškimi zmogljivostmi in drugimi objekti takšna, da bi se bil dolžan Svet delavcev spuščati v presojo pravno pravilnost izvedbe takih razpolaganj in poslovanja tožeče stranke, saj je Svet delavcev zato ni pristojen in prav tako ni strokovno usposobljen. Dejstvo, da Svet delavcev avtonomen organ še ne pomeni, da lahko po mili volji in v breme tožeče stranke naroča storitve in material. Njegova avtonomnost je vezana na pristojnosti in področja, ki jih določa ZSDU, pri čemer pa 1. odstavek 65. člena natančno določa v kakšnem okviru je delodajalec dolžan kriti stroške Sveta delavcev. Tožeča stranka je poravnala stroške druge literature, za katero je bilo ocenjeno, da je potrebna za delovanje Sveta delavcev, ker gre za zakonodajo, ki se navezuje na pristojnosti Sveta delavcev. Prav tako je potrebno upoštevati, da je tožeča stranka javno podjetje, ki jo zavezuje zakonodaja s področja javnih financ in so takšna nepooblaščenata naročila izvedena tudi v nasprotju z zakonodajo, ki določa poslovanje javnih podjetij.

Pritožba ni utemeljena.

Pritožbeno sodišče je preizkusilo izpodbijano sodbo sodišča prve stopnje v mejah razlogov, ki so navedeni v pritožbi, pri tem pa je pazilo na bistvene kršitve določb postopka, na katere je v skladu z določbo 2. odstavka 350. člena Zakona o pravnem postopku (ZPP, Ur. l. RS, št. 26/99 in naslednji) dolžno paziti po uradni dolžnosti ter na pravilno uporabo materialnega prava. Pri navedenem preizkusu je ugotovilo, da v postopku pred sodiščem prve stopnje ni bilo storjenih absolutnih bistvenih kršitev določb postopka, na katere je potrebno paziti po uradni dolžnosti in prav tako je sodišče pravilno uporabilo materialno pravo.

Na podlagi izvedenega dokaznega postopka je sodišče prve stopnje sprejelo tudi pravilno dokazno oceno, saj je o tem, katera dejstva je seštel za dokazana, odločilo po svojem prepričanju na podlagi vestne in skrbne presoje vsakega dokaza posebej in vseh dokazov skupaj ter na podlagi celotnega postopka. Pritožbeno sodišče soglaša s sprejeto dokazno oceno kot tudi pravnimi zaključki sodišča prve stopnje. Sodba sodišča prve stopnje je ustrezno obrazložena, saj vsebuje razloge o vseh pravno odločilnih dejstvih, od katerih je odvisna odločitev v tem odškodninskem delovnem sporu. Sodišče prve stopnje je pravilno

zaključilo, da je tožena stranka pasivno legitimirana v tem sporu, saj je toženec zaposlen pri tožeči stranki in je bil, v času spornega naročila knjig, predsednik sveta delavcev pri tožeči stranki.

Tožeča stranka je tožencu očitala, da je kot predsednik Sveta delavcev naročil knjige Obligacijski zakonik, Zakon o kazenskem postopku in Stvarnopravni zakonik s komentarjem, čeprav za to ni imel pooblastila in je toženi stranki povzročil škodo v višini 1.582,60 EUR (379.255,57 SIT). Tožnik se neutemeljeno sklicuje v pritožbi, da je bil naročnik literature Svet delavcev, saj iz računa št. ... z dne 19. 10. 2004, ki ga je izstavila Z. d.o.o. ni nikjer navedeno, da je naročnik Svet delavcev pri toženi stranki, temveč je navedeno ime toženca, kot plačnik pa je navedeno J.P. d.o.o.

Sodišče prve stopnje je pravilno uporabilo 1. odstavek 182. člena Zakona o delovnih razmerjih (ZDR, Ur. l. RS, št. 42/2002), ki določa, da je delavec, ki je na delu oziroma v zvezi z delom namenoma ali iz hude malomarnosti povzroči škodo delodajalcu, to škodo dolžan povrniti. Ugotovilo je, da je toženec, ki je naročil sporne knjige v vlogi predsednika Sveta delavcev, za naročilo pa ni imel pooblastila, ravnal v nasprotju s 65. členom Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju (Ur. l. RS, št. 42/93 in naslednji - ZSDU). ZSDU v 65. členu namreč določa, da delodajalec krije nujne stroške za delo Sveta delavcev, najmanj pa stroške potrebnih prostorov za seje, sprejem strank in delo poklicnih članov Sveta delavcev, stroške materialnih sredstev, ki jih Sveta delavcev uporablja in stroške administrativnega osebja za delo Sveta delavcev. V 61. členu ZSDU določa, da Svet delavcev lahko na svoje seje povabi strokovnjake iz službe ali izven nje, vodilno osebje, predstavnike reprezentativnih sindikatov in predsednike združenj delodajalcev, ter da njihove stroške krije družba, če je bilo tako predhodno dogovorjeno z delodajalcem in v obsegu, ki je bil dogovorjen, najmanj pa 50 % povprečne mesečne plače na zaposlenega v družbi, na vsakega člana Sveta delavcev. V 3. odstavku 65. člena je določeno, da se z dogovorom med delodajalci in Svetom delavcev, lahko določi fiksni znesek sredstev za delo Sveta, v določenem časovnem obdobju in Svet delavcev lahko ta sredstva uporablja po lastni presoji, vendar le za financiranje svojega dela. Med strankama postopka do takšnega dogovora ni prišlo in zato Svet delavcev pri tožeči stranki ni imel na voljo fiksnega zneska sredstev za delo, ki bi jih lahko uporabil za financiranje svojega dela, po lastni presoji.

Za utemeljenost zahtevka tožeče stranke je sodišče prve stopnje nadalje pravilno ugotovilo obstoj vseh predpostavk odškodninske obveznosti toženca in sicer škodo, nedopustno ravnanje, vzročno zvezo med tem ravnanjem in škodo, ter odgovornosti oziroma krivdo povzročitelja v obliki naklepa. Ravnanje toženca, ki je nabavil sporno literaturo, ne da bi bilo to prehodno dogovorjeno z delodajalcem, je vsekakor v nasprotju z 2. odstavkom 65. člena ZSDU in zato protipravno. Neutemeljene so pritožbene trditve, da je Svet delavcev smel avtonomno presojati kaj nujno potrebuje za svoje delo in zato ni bil dolžan pridobiti predhodnega soglasja tožeče stranke ter, da je na enak način nabavil literaturo že predhodno ter ni bilo zapletov. Tožeča stranka je dne 3.11.2004, z dopisom št. ..., tožencu sporočila: "Obveščamo vas, da smo na podlagi računov, ki ste nam jih dostavili v plačilo, izplačali že

enormno visok znesek, glede na višino stroškov družbe, ki jih povzročajo ostali zaposleni v družbi in ker družba ne more in ne sme trošiti sredstev izven plana porabe, vam računov brez predhodne odobritve ne bomo več poravnali, razen v primeru, ko se bomo o njihovi utemeljenosti predhodno posebej dogovorili, vključno s kakršnimikoli stroški v zvezi z izobraževanjem". Glede na navedeno se pritožbeno sodišče strinja z zaključki sodišča prve stopnje, da je toženec vsekakor kršil svoja pooblastila, saj je bil posebej opozorjen, da tožeča stranka računov, brez predhodne odobritve, ne bo več poravnala. Ravnanje toženca, ki pa ni upošteval opozorila tožeče stranke, pa je mogoče oceniti kot naklepno ravnanje. Glede na to, da je podana vzročna zveza med opisanim nedopustnim ravnanjem in nastalo škodo, saj je Z. uspela v izvršilnem postopku zoper tožečo stranko in poleg glavnice, v višini cene knjig, izterjala še stroške izvršilnega postopka in obresti v višini 1.582,60 EUR (379.255,57 SIT) je odločitev sodišča prve stopnje pravilna.

Ker niso bili podani niti s pritožbo uveljavljani razlogi in ne razlogi, na katere pazi pritožbeno sodišče po uradni dolžnosti, je bilo potrebno pritožbo tožene stranke zavrniti kot neutemeljeno in potrditi izpodbijano sodbo sodišča prve stopnje (člen 353. ZPP).

Pritožbeno sodišče je sklenilo, da stranki krijeta vsaka svoje stroške pritožbenega postopka, tožena stranka iz razloga, ker z pritožbo ni uspela in tožeča stranka, ker odgovor na pritožbo za njeno rešitev, ni bil potreben. Odločitev o stroških postopka je pritožbeno sodišče sprejelo na podlagi določbe 1. odstavka 165. člena v zvezi s 155. členom ZPP.

Pritožbeno sodišče je moralo v skladu z 5. točko 31. člena in v zvezi z 32. členom Zakona o delovnih in socialnih sodiščih (ZDSS-1, Ur. l. RS, št. 2/2004 in 10/2004) odločati tudi o tem, ali bo v tem individualnem delovnem sporu dopustilo revizijo, ker zahtevek ne presega revizijske vrednosti, določene v 2. odstavku 367. člena ZPP. Po 1. odstavku 32. člena ZDSS-1 pritožbeno sodišče lahko dopusti revizijo v primerih, ki niso zajeti v 1. do 4. točki 31. člena ZDSS-1, če je od vrhovnega sodišča mogoče pričakovati odločitev o pomembnem pravnem vprašanju (1. alineja 1. odstavka 32. člena ZDSS-1) ali če odločba sodišča druge stopnje odstopa od sodne prakse vrhovnega sodišča glede pravnega vprašanja, ki je bistveno za odločitev ali če v sodni praksi sodišč druge stopnje o tem pravnem vprašanju ni enotnosti, vrhovno sodišče pa o tem še ni odločalo (2. alineja 1. odstavka 32. člena ZDSS-1). Pritožbeno sodišče je v sporni zadevi revizijo dopustilo, ker ocenjuje, da gre za odločitev o pomembnem pravnem vprašanju.

Zveza:

ZDR člen 182, 182/1. OZ člen 131. ZSDU člen 65.